II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2006. gada 29. marts),

ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu un EEZ līguma darbību

(Lieta COMP/M.3975 – *Cargill/Degussa*)

(izziņots ar dokumenta numuru K(2006) 1034)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2007/783/EK)

Saskaņā ar Padomes 2004. gada 20. janvāra Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju ([1]) un jo īpaši tās 8. panta 1. punktu Komisija 2006. gada 29. martā pieņēma lēmumu apvienošanās lietā. Lēmuma versija, no kuras izņemta konfidenciāla informācija, lietas autentiskā valodā un Komisijas darba valodās atrodama Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē šādā adresē: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. KOPSAVILKUMS

(1) Komisija 2005. gada 21. oktobrī saņēma paziņojumu par ierosinātu koncentrāciju Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju ("Apvienošanās regula") 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē.

(2) Pārbaudot paziņojumu, Komisija secināja, ka paziņotās darbības attiecas uz Apvienošanās regulas darbības jomu.

(3) Puses Komisijai 2005. gada 23. novembrī iesniedza saistības. Komisija 2005. gada 14. decembrī secināja, ka, pat ņemot vērā iesniegtās saistības, minētā koncentrācija izraisa pamatotas šaubas par tās atbilstību kopējam tirgum, un tālab nolēma ierosināt lietu Apvienošanās regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

(4) Tomēr pēc padziļinātas izmeklēšanas Komisija secināja, ka paziņotā darbība nerada šaubas par tās atbilstību kopējam tirgum. Tālab atbilstīgi Apvienošanās regulas 8. panta 1. punktam ierosināja atzīt paziņoto darījumu.

II. PUSES UN DARBĪBA

(5) *Cargill* ir privāts ASV uzņēmums, kas aktīvi darbojas visā pasaulē, ražojot un izplatot lauksaimniecības preces un dzīvnieku barību, kā arī ar šīm jomām saistītus finanšu pakalpojumus. *DFI* ir Vācijas uzņēmums, kas ražo pārtikas produktu sastāvdaļas un pašlaik pieder *Degussa AG*, kura galvenie akcionāri savukārt ir *RAG* and *E.ON*. *DFI* divas galvenās uzņēmējdarbības nozares ir "*DFI Texturant Systems*" un "*DFI Flavours*". Minētā darbība paredz 100 % iegūt *DFI* akcijas, kas pašlaik pieder *Degussa AG*.

III. KOPIENAS MĒROGA KONCENTRĀCIJA

(6) Ierosinātais darījums paredz, ka *Cargill* iegūst kontroli pār visu *DFI* Apvienošanās regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 1. panta 3. punkta nozīmē.

([1]) OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.

IV. **ATTIECĪGIE PRODUKTU TIRGI**

(7) Īpaša uzmanība Komisijas tirgus pētījumā saistībā ar šo lietu tiek pievērsta *ģenētiski nemodificēta šķidrā lecitīna* un *ģenētiski nemodificēta ateļļotā lecitīna tirgiem* (1). Pārējie ietekmētie tirgi ir *ģenētiski modificētā lecitīna tirgus, pektīna* un neapstrādātas sēklu eļļas (2).

1. **Lecitīna tirgi**

(8) Lecitīns ir pārtikas produktu sastāvdaļa, ko izmanto par t. s. emulgatoru, lai stabilizētu emulsijas; tas ir hidrofilu (piem., ūdens) un hidrofobisku (piem., eļļas) vielu maisījums. Lecitīnu galvenokārt izmanto pārtikas un barības produktos; tomēr tas tiek izmantots arī kosmētikas, farmācijas un rūpniecības (piem., herbicīdu un ādas) produktos. Lai gan parasti par to izdod mazāk nekā 1 % no kopējām produkcijas izmaksām, vairumā gadījumu tam ir būtiska nozīme galapatērētāju rūpnieciskajā procesā, un tas var radikāli ietekmēt galaprodukta kvalitāti.

(9) Lecitīns ir blakusprodukts, ko iegūst, spiežot eļļas augu sēklas, galvenokārt sojas pupas; lielākoties tirgū pārdotais lecitīns ir iegūts no sojas eļļas (95 %); no citiem avotiem, piemēram, rapšu un saulgriežu sēklām, lecitīnu joprojām iegūst maz. Sojas pupās ir mazāk nekā 1 % lecitīna, un tas atbilst mazāk par 5 % no sojas pupu vērtības.

a) *Lecitīns un sintētiskie emulgatori pieder pie dažādiem produktu tirgiem*

(10) Emulgatorus var iedalīt dabiskajos (piem., lecitīns) un sintētiskajos (piem., mono- un diglicerīdi) emulgatoros. Pirmos iegūst no eļļas augu sēklām, bet otrie ir radīti mākslīgi, ķīmisko reakciju ceļā. Komisijas tirgus izpētē tika noskaidrots, ka šie abi emulgatori nepieder pie viena un tā paša produktu tirgus, galvenokārt turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

(11) Tirgus pētījums apliecina, ka attiecībā uz pieprasījumu lecitīns un sintētiskie emulgatori nav savstarpēji aizstājami gan tehnoloģisku, gan arī ar kvalitāti saistītu iemeslu dēļ. Šis secinājums attiecas uz pārtikas un barības ražotājiem. Līdz šim vēl neviens ģenētiski nemodificēta lecitīna pircējs nav pārgājis uz sintētiskajiem emulgatoriem, lai gan ģenētiski nemodificēta lecitīna cenas pēdējos divos gados ir dubultojušās un vairākums pircēju nepārietu uz sintētiskajiem emulgatoriem arī tad, ja nākotnē lecitīna cena paaugstinātos par 10 %.

b) *Ģenētiski modificēts un ģenētiski nemodificēts lecitīns ir jāvērtē atsevišķi*

(12) Tirgus pētījums turklāt vēl apliecināja, ka Eiropā ģenētiski modificētam un ģenētiski nemodificētam lecitīnam ir jāizšķir atsevišķi tirgi. Eiropas pircēji (pretēji citiem pircējiem pasaulē) ļoti noraidoši izturas pret ģenētiski modificētiem produktiem. Tas ir pamudinājis Eiropas Savienību pieņemt vairākas regulas, kurās, sākot ar 2004. gadu, būtu noteiktas prasības ģenētiski modificētas pārtikas un barības marķēšanai un to sastāvdaļu izsekojamībai (1). Tādējādi lecitīns nav jāmarķē vienīgi tādos gadījumos, ja par visu ražošanas un piegādes ķēdi ir noteikta sertificēšanas kārtība ("auditācijas pieraksts"), ar ko iespējams pierādīt, ka attiecīgā sojas raža nav ģenētiski modificēta un ka starpprodukti un galaprodukti stādīšanas, novākšanas, glabāšanas, pārstrādes un realizācijas laikā ir uzglabāti atsevišķi no ģenētiski modificēta materiāla.

(13) Kas attiecas uz piedāvājumu – ģenētiski nemodificēta lecitīna ražošanas izmaksas ir ievērojami augstākas nekā ģenētiski modificēta. Patiesībā ģenētiski nemodificēta lecitīna piegādes ķēde atšķiras no ģenētiski modificēta lecitīna piegādes ķēdes. Tālab arī ģenētiski modificēta un ģenētiski nemodificēta lecitīna cenas ievērojami atšķiras.

c) *Šķidrs, ateļļots un frakcionēts lecitīns ir jāvērtē atsevišķi*

(14) Turklāt vēl Komisija konstatēja, ka lecitīns var atšķirties pēc veida vai kvalitātes, jo šķidru lecitīnu (pamatprodukts) ateļļošanas procesā var tālāk attīrīt, iegūstot "ateļļotu" lecitīnu, vai frakcionējot iegūt "frakcionētu" lecitīnu (2). *Cargill* neražo frakcionētu lecitīnu. Tirgus pētījumā konstatēja vairākus faktorus, kas apstiprina dalījumu šķidrā, ateļļotā un frakcionētā lecitīnā.

(15) Gandrīz visi klienti norādīja, ka šķidrā lecitīna vietā nav iespējams izmantot ateļļotu lecitīnu, jo katrs attiecīgais lecitīna veids ir paredzēts īpašām klienta vajadzībām (piem., garšai, apstrādei utt.) un ir ražots, izmantojot atšķirīgu ražošanas procesu. No piedāvātāja viedokļa raugoties, ateļļota un frakcionēta lecitīna ražošanai ir vajadzīgas papildu ražotnes un nozīmīgi ieguldījumi, kā arī citas ražošanas zinātības.

2. **Pektīns**

(16) Pektīna jomā pušu uzņēmējdarbība pārklājas. Pektīnu izmanto kā želētājvielu, biezinātāju vai stabilizatoru. Komisija ir apsvērusi to, vai dažādie pektīna veidi nebūtu iedalāmi sīkāk (piem., citrusaugu un ābolu pektīns, vai arī atbilstoši to metoksila (*methoxyl*) līmenim), tomēr jautājumu par tirgus definīciju var nerisināt, jo neatkarīgi no izmantotās definīcijas minētais darījums konkurenci nepasliktinātu.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regula (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību (OV L 268, 18.10.2003., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regula (EK) Nr. 1830/2003, kas attiecas uz ģenētiski modificētu organismu izsekojamību un marķēšanu, kā arī no ģenētiski modificētiem organismiem ražotu pārtikas un lopbarības produktu izsekojamību un ar ko groza Direktīvu 2001/18/EK (OV L 268, 18.10.2003., 24. lpp.).

(2) Ir vēl daži citi modificēti/īpaši pielāgoti "īpašie lecitīni", kuri aizņem ļoti mazu tirgus daļu.

V. ATTIECĪGIE ĢEOGRĀFISKIE TIRGI

1. Lecitīns

(17) Komisija secināja, ka vismaz *ģenētiski nemodificēta lecitīna* tirgi ir EEZ mēroga.

(18) Priekšroka, ko Eiropas pircēji dod produktiem, kas nav ģenētiski modificēti, Eiropā rada citus tirgus nosacījumus; tas attiecas vienīgi uz Eiropu. 80 % no visa ģenētiski nemodificēta lecitīna pārdod EEZ, lai gan no kopā pārdotā lecitīna apjoma tikai 45 % pārdod EEZ. Turklāt vienīgi retos gadījumos klienti pērk tieši no piegādātāja ārpus Eiropas; tas izskaidrojams ne tikai ar augstajām transporta izmaksām, bet arī ar to, ka daudziem klientiem savlaicīga piegāde un atbalsts, kas sniegts saistībā ar produktu un produkcijas zinātībām, ir būtiski svarīgs. Tālab lecitīna pieprasījuma struktūra EEZ ievērojami atšķiras no pieprasījuma struktūras parējās pasaules daļās.

(19) Attiecībā uz ģenētiski modificētā lecitīna (šķidra un ateļļota) tirgiem daži faktori, šķiet, apstiprina pasaules tirgu (piem., regulējuma prasības pasaulē būtiski neatšķiras), tomēr saistībā ar šo lēmumu Komisija jautājumu par precīza attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus definīciju varēja nerisināt.

2. Pektīns

(20) Lai gan tirgus izpēte liecināja, ka tirgu ģeogrāfisko diapazonu var ierobežot līdz EEZ, jautājumu par precīzu ģeogrāfiskā tirgus definīciju var nerisināt, jo neatkarīgi no izmantotās definīcijas šaubas par konkurenci nerodas.

VI. NOVĒRTĒJUMS

1. Ģenētiski nemodificēts šķidrais lecitīns

(21) Attiecībā uz ģenētiski nemodificētā šķidrā lecitīna EEZ tirgu padziļināta tirgus izpēte sekmīgi novērsa nopietnās bažas par ierosinātā darījuma atbilstību kopējam tirgum.

(22) Tirgus izpēte ļāva secināt, ka faktiskā tirgus daļa ([30–40] %), ko aizņem puses, ir mazāka, nekā tās pašas to ir novērtējušas ([40–50] %), un apstiprināja, ka citu konkurentu radītais konkurences spiediens ir pietiekams, lai kontrolētu pušu pozīciju šajā tirgū. *Cargill, DFI* un *Solae* konkurentu ieņemtā tirgus daļa pastāvīgi un nepārtraukti pieaug. Ne tikai tādi tradicionālie pārtikas produktu sastāvdaļu izplatītāji kā *Nore Ingredients* ([5–15] % tirgus daļa) vai *Helm AG* ([0–10] % tirgus daļa) varēja palielināt savu tirgus daļu. Pēdējā laikā arī Brazīlijas un Indijas konkurenti var piedāvāt Eiropas pircējiem nopietnu alternatīvu, jo daudziem no tiem (pretēji *Cargill* un *Degussa*) ir tieša pieeja izejvielai, kas vajadzīga ģenētiski nemodificētam šķidram lecitīnam. Daži lielākie pārtikas produktu/šokolādes patērētāji jau šodien iepērk tieši no Brazīlijas piedāvātāja. Vadošie Brazīlijas ražotāji ir pierādījuši, ka ir spējīgi Eiropā izveidot savus izplatīšanas un loģistikas tīklus un var tieši konkurēt ar tādiem stabiliem tirgus dalībniekiem kā ar uzņēmumu, kas izveidots minētās apvienošanās rezultātā, un ar *Solae*.

(23) Ģenētiski nemodificēta šķidrā lecitīna ievērojamais cenu pieaugums un saistošā peļņas marža vēl vairāk motivē Brazīlijas un Indijas ražotājus neatlaidīgāk konkurēt ar pusēm Eiropas tirgū. Tā kā EEZ vadošie tirgus dalībnieki (*Cargill, DFI, Solae*) ģenētiski nemodificētā lecitīna izejvielas pašlaik iegūst no Brazīlijas esošiem vai potenciāliem konkurentiem, maz ticams, ka ģenētiski nemodificētā šķidrā lecitīna tirgū konkurējošā vide varētu mainīties, tā radot ievērojamus šķēršļus konkurencei.

(24) Turklāt Komisijas tirgus pētījums parādīja, ka *koordinētas ietekmes* rezultātā apvienotais uzņēmums neizraisīs konkurences traucējumus. Par to jāpateicas ne tikai divu galveno tirgus dalībnieku tirgus daļu asimetrijai pēc apvienošanās. Tirgus izpētes rezultāti skaidri liecina par to, ka ģenētiski nemodificētā šķidrā lecitīna tirgu nevar uzskatīt par pārskatāmu. Par cenu šajā tirgū piegādātājs un patērētājs vienojas katrā gadījumā atsevišķi, cenrāži nav pieejami. Tālab klientiem, arī tiem, kuri ir salīdzināmi pēc lieluma, šķidrā lecitīna cenas būtiski atšķiras.

2. Ģenētiski nemodificēts ateļļotais lecitīns

(25) Īpaša uzmanība Komisijas pārbaudē tika pievērsta ģenētiski nemodificēta ateļļotā lecitīna tirgum, jo pusēm šajā tirgū vienoti pieder īpaši liela tirgus daļa. Tomēr, lai gan saskaņā ar paziņojumu šajā tirgū ir tikai trīs dalībnieki, padziļinātā izpētē atklājās, ka ģenētiski nemodificēta ateļļotā lecitīna tirgū ir ienākuši vai gatavojas ienākt vairāki jauni dalībnieki, tādējādi veiksmīgi ierobežojot pušu spējas pieņemt lēmumus, nerēķinoties ar konkurentiem.

(26) Tirgus izpēte apstiprināja, ka 2005. gadā *DFI* (tirgus daļa [50–60] %) vēl joprojām bija lielākais ģenētiski nemodificēta ateļļotā lecitīna piegādātājs. Kopā ar *Cargill*, kura tirgus daļa 2005. gadā bija [0–10] %, apvienošanās rezultātā izveidotajam uzņēmumam tirgus daļa ģenētiski nemodificētā ateļļotā lecitīna EEZ tirgū būtu [60–70] %.

(27) Turklāt tirgus pētījumā konstatēja, ka *Cargill* pozīcija ateļļota lecitīna tirgū ir diezgan vāja un ka tā izstāšanās no konkurences būtiski nemainītu tirgus konkurences struktūru. Atšķirībā no lielākajiem konkurentiem *Cargill* nav savas ateļļotā lecitīna ražotnes, bet to ražoja kādā Arkanzasas rūpnīcā ASV. Šai rūpnīcai ir diezgan ierobežota jauda, un to nav iespējams pilnībā izmantot nopietnu tehnisku problēmu dēļ. Turklāt tirgus izpētē atklājās, ka "zemās cenas" stratēģija, ko *Cargill* izvēlējās, lai piekļūtu ģenētiski nemodificēta ateļļotā lecitīna tirgum, nav noturīga, jo ievērojami cēlās izejvielas (ģenētiski nemodificēta šķidrā lecitīna) cena.

(28) Turklāt tirgus izpēte liecināja, ka tirgū ar atbilstošu piedāvājumu jau ir ienākuši vai tuvākajā laikā gatavojas ienākt jauni ģenētiski nemodificētā ateļļotā lecitīna piegādātāji. Vairums šo piegādātāju (piem., *Berg & Schmidt*/*Sternchemie*, *Ruchi* un *Matlani*) ir jau uzstādījuši savas ateļļošanas iekārtas vai arī sāks tās darbināt nākamajā gadā (piem., *SG Lecitinas*). Fakts, ka tiek uzstādītas vairākas jaunas ateļļošanas iekārtas, norāda uz Indijas un Dienvidamerikas piegādātāju stingro apņemšanos ienākt Eiropas tirgū. Jaunieģūtā jauda ģenētiski nemodificēta ateļļotā lecitīna ražošanā Indijā un Brazīlijā daudzkārt pārsniegs EEZ tirgus apjomu.

(29) Relatīvi lielais uzņēmumu skaits, kuri ir ienākuši tirgū, norāda uz to, ka, iespējams, pastāv būtiski šķēršļi iekļūšanai ģenētiski nemodificēta ateļļotā lecitīna tirgū, tomēr šie šķēršļi nav nepārvarami. Lai gan ateļļotais lecitīns nav "prece" un tā ražošanai nepieciešamas tehnoloģijas un zinātība, konkurenti ir apstiprinājuši, ka tirgū šī tehnoloģija bija pieejama (piem., ar tehnoloģiju uzņēmumu starpniecību) un ka tie spēj ražot ģenētiski nemodificētu ateļļotu lecitīnu, nodrošinot tādu pašu kvalitāti kā tirgus līderi. Turklāt arī tas, ka daudzi pārtikas patērētāji pieprasa piegādātājam Eiropas izcelsmes klātbūtni, šiem konkurentiem nav nozīmīgs šķērslis, jo to lielais vairums sadarbojas ar pazīstamiem Eiropas izplatītājiem, kas var nodrošināt ar nepieciešamo informāciju par klientu un tā individuālajām vajadzībām. Daudzi klienti ir apstiprinājuši, ka interesējas par ģenētiski nemodificēta ateļļota lecitīna alternatīvu avotu.

3. **Ģenētiski modificēta lecitīna tirgi**

(30) Tirgus izpētē netika rasts apstiprinājums tam, ka ģenētiski modificēta lecitīna tirgos pastāvētu konkurences problēmas. Attiecībā uz *šķidro lecitīnu*, pieņemot, ka pastāv Eiropas tirgi, joprojām vadošais tirgus dalībnieks ar tirgus daļu [40–50] % ir *ADM*; tam seko *Solae* un vairāki mazi konkurenti. Tālab jaunajam uzņēmumam būtu gandrīz neiespējami vienpusīgi paaugstināt cenas vai kā citādi traucēt konkurenci. Turklāt *Cargill* savā lecitīna tirgus stratēģijā nepievēršas ģenētiski modificēta lecitīna tirgiem. Komisija uzskata, ka risks, ka apvienošanās rezultātā izveidotais uzņēmums rīkosies saskaņoti, ir minimāls galvenokārt to pašu iemeslu dēļ, kas attiecas uz ģenētiski nemodificētu šķidro lecitīnu (cenu nepārskatāmība, tirgus daļu asimetrija utt.). Attiecībā uz ģenētiski modificētu ateļļoto lecitīnu *Solae* aizņem [50–60] % Eiropas tirgus, kam seko *DFI*, bet ar nelielu pieaugumu, jo pievienoja *Cargill*. Tirgū sastopami vēl citi konkurenti (piem., *ADM*). Tālab pārklājums ģenētiski modificētu ateļļoto lecitīnu tirgos ir gandrīz neiespējams.

4. **Pektīns**

(31) Pušu kopējā pektīna tirgus daļa, kurai ir ļoti neliels pieaugums, ne pasaulē, ne arī EEZ nepārsniedz 25 %. Apvienošanās rezultātā izveidotais uzņēmums neietekmēs ne vadošā tirgus dalībnieka *CP Kelco* pozīcijas, ne arī otrā vadošā tirgus dalībnieka (*Danisco*) pozīcijas. Šis novērtējums nemainītos pat tad, ja tiku izšķirti arī alternatīvie tirgi (piem., pasaules tirgi, ābolu/citrusaugu tirgi vai tirgi atbilstoši metoksila (*methoxyl*) līmenim), jo tādā gadījumā *Cargill* pozīcija šajos tirgos būtu vēl vājāka.

5. **Vertikālās sekas (neapstrādāta sēklu eļļa)**

(32) Lai gan, pamatojoties uz hipotētisku definīciju sojas eļļas iepriekšējā posma tirgum EEZ, ierosinātais darījums formāli ietekmē tirgu vertikāli, tomēr šajā saistībā bažas nerodas galvenokārt tālab, ka *DFI* un *Cargill* no trešām personām iepērk gatavu ģenētiski nemodificētu šķidro lecitīnu un neizmanto pašu produkcijas izejvielu, kas nav ģenētiski modificēta, lai ražotu ģenētiski nemodificētu lecitīnu.

VII. **SECINĀJUMS**

(33) Ierosinātā koncentrācija nekavē efektīvu konkurenci kopējā tirgū vai būtiskā tā daļā.

(34) Tādēļ lēmumā ir ieteikts atzīt koncentrāciju par atbilstošu kopējam tirgum un EEZ līgumam saskaņā ar Apvienošanās regulas 2. panta 2. punktu un 8. panta 1. punktu un EEZ līguma 57. pantu.